

Santuari de la Mare de Déu de les Esposes

Sant Julià de Cerdanyola

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Carretera BV 4021 km. 3
Emplaçament Al peu de la carretera a Sant Julià de Cerdanyola

Coordenades:

Latitud: 42.22664
Longitud: 1.88524
UTM Est (X): 408006
UTM Nord (Y): 4675542

Classificació

Número de fitxa 08903 - 4
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Neoclàssic
Segle XIX
Any 1858
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Aprovat pel Consell Comarcal del Berguedà el 12/11/25.
Data aprovació: dc., 12/11/2025 - 12:00
Número inventari IPAC
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: 00DG07F00DG07F
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía. OPC

Descripció

El Santuari es troba al peu de la carretera que porta a Sant Julià de Cerdanyola des de Guardiola. L'edifici ocupa, junt amb una petita plaça d'entrada, un relleix encinglerat, a un congost al peu de la carretera, s'adapta al desnivell de la muntanya al peu d'un precipici. Aquest lloc està obert a una extensa panoràmica en direcció a la vall de Bastareny. L'edifici és de planta rectangular, d'una nau orientada cap a llevant, amb un absis que té un lateral en forma semicircular i l'altre formant angle recte. Està coberta amb teulada a doble vessant de teula àrab, mentre que a l'interior és de volta de canó amb llunetes i amb arcs torals i al primer tram de la nau, sobre la porta, s'hi troba el cor. La façana principal té un campanar d'espada sobre el carener, cobert amb teuladeta amb una creu a sobre i que alberga una campana, i que es va construir a finals del segle XX. La porta principal és adovellada, amb la inscripció 1858 a la dovella central; hi ha una rosassa just a sota del campanar i una placa commemorativa al costat de la porta. Els murs són de paredat unit amb morter de calç i amb una capa que uniformitza, amb cantoneres ben escairades. A l'interior, l'altar separa un espai que serveix tan per accedir al cambril de la Mare de Deu com fa funcions de sagristia; no presenta decoració interior remarcable.

Observacions:

Sembla probable que en aquest lloc hi hagués un dels fars de la vall del Llobregat, que permetien la transmissió de novetats connectant Sant Llorenç amb la vall del Bastareny. El nom de Les Esposes s'ha interpretat com una derivació, ja que també s'havia conegut com Mare de Déu de les Espases, ja que la imatge que hi havia anterior a la Guerra Civil era la d'una marededéu dels Dolors, assegurada amb Jesús mort als braços i que portava un cor amb espases clavades, per això la gent li deia la marededéu de les Espases. L'evolució del nom va crear la tradició de les esposes.

Història

L'església es va construir el 1858, tal i com consta a la porta, tot i que alguns elements fan pensar en l'existència d'un edifici anterior. El santuari sembla que es va construir a partir d'una epidèmia de còlera morbo que va assolir el territori; els veïns van decidir aixecar un santuari a la Mare de Déu dels Dolors per demanar la seva protecció, aprofitant un lloc on ja hi havia una petita capelleta de pedró dedicada a la Mare de Déu. La podem situar dins el corrent neoclàssic tardà rural. L'església també va patir durant la Guerra Civil, sembla que algunes imatges les van tirar pel precipici i altres les van cremar davant l'església. Es van destruir la imatge principal del cambril, la Mare de Déu dels Dolors, que era una imatge vestida, i els dos àngels custodis que hi havia a cada costat del cambril. Actualment es conserven les imatges de Santa Llúcia, els Sants Metges Cosme i Damià, Sant Roc, Santa Rita i Sant Sebastià, totes de talla de fusta policromades de principis del segle XX. Aquest santuari ha sigut un important centre de devoció de tot el terme municipal i dels municipis de l'entorn. El 15 de setembre es celebra la festa de la Mare de Déu de les Espases, a la que assisteixen els veïns el diumenge sobre més proper a la data. El culte a la Mare de Déu dels Dolors s'estengué amb força durant els segles XVIII i XIX.

Bibliografia

DD.AA. (1998) Sant Julià de Cerdanyola. Municipi de sempre. Municipi recuperat. Ajuntament de Sant Julià de Cerdanyola.

